

MANIFEST ZVEZE BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE O RAZVOJU SLOVENSkih KNJIŽNIC IN KNJIŽNIČARSTVA

Knjižničarji v Sloveniji kot del slovenske in svetovne družbe opravljamo svoje poslanstvo za sedanost in prihodnost. Pot v humano družbo, ki so jo za nas gradili naši predhodniki, nadaljujemo, zavedajoč se dosedanjega in prihodnjega pomena našega dela za celosten razvoj Slovenije in sveta.

Poslanstvo

Z namenom razvijati znanje in sposobnosti prebivalstva Slovenije kot najpomembnejšega nacionalnega bogastva bodo knjižnice vsem prebivalcem zagotavljale enake možnosti za dostop do publikacij in informacij na vseh medijih ter zadovoljevale njihove kulturne, informacijske, izobraževalne, raziskovalne, komunikacijske in socialne potrebe. S tem bodo omogočale njihov osebni razvoj, ne glede na njihove finančne, intelektualne ali druge zmožnosti oziroma potrebe.

Kot kulturna središča bodo knjižnice tudi v prihodnje spodbujale bralno kulturo in vseživljenjsko pismenost prebivalstva. Kot specializirani informacijski centri bodo razvijale lastne informacijske storitve in proizvode, kot socialna središča pa bodo uporabnikom omogočale socialne stike in medsebojno izmenjavo mnenj in izkušenj.

V skladu z načeli profesionalne etike se bodo knjižnice zavzemale za humani razvoj celotne družbe.

Razvojne usmeritve in cilji

Kakovost življenja

Vedno večje zaostajanje humanega razvoja za razvojem vrhunske tehnologije lahko ogrozi kakovost življenja. Knjižnice, ki so tradicionalno nevtralne zbiralke, ohranjevalke in posreduvalke znanja, lahko s človeku prijazno uporabo vrhunske tehnologije pospešujejo humani razvoj družbe.

Po tej usmeritvi, ki izhaja iz težnje po uravnoteženosti humanega razvoja družbe z njenim tehnološkim razvojem, morajo knjižnice v svojih okoljih postati prepoznavnejše.

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE

Informacijska družba

Proces nastajanja informacijske družbe je povezan s spreminjanjem sistema vrednot in s tem tudi odnosa do znanja. Knjižnice bodo sicer ohranile svojo dosedanjo vlogo, vendar pa bodo morale pri uresničevanju svojega poslanstva tekmovati z organizacijami, ki jim bo posredovanje znanja predstavljalo vir dohodka. Poleg opravljanja tradicionalnih nalog, bodo knjižnice prevzemale tudi nove:

- uvajale bodo tehnološke novosti in nove metode dela ter ob smiselni rabi informacijske tehnologije še naprej vestno zbirale, shranjevale, predstavljale in posredovale obstoječa in nastajajoča znanja;
- ohranjale in razvijale bodo uporabniku prijazno podobo, se zavzemale za vrednote, kot so splošna dostopnost publikacij in informacij, razvijanje bralne kulture in vseživljenjske pismenosti, svoboda uporabe in interpretacije znanja, enakopravnost pri predstavljanju uveljavljenih in alternativnih znanj ter varovanje zasebnosti;
- s pravočasnim in ustreznim odzivom na zahteve časa bodo smiselno povezovale različne informacijske in druge dejavnosti s tradicionalnimi dejavnostmi knjižnic in pri tem ohranjale ravnovesje med zavezanostjo svojemu poslanstvu in ekonomsko uspešnostjo svoje dejavnosti;
- ohranjale bodo svoje bogate zbirke na vseh nosilcih zapisov za prihodnje rodove, jih varovale pred zlorabami in jih preoblikovale v vsem dostopne in razumljive prikaze človeške dejavnosti.

Nacionalna identiteta in multikulturalnost

Knjižnice ustvarjalno prispevajo k vzpostavljanju, ohranjanju in promociji slovenske nacionalne identitete in multikulturalnosti slovenskega prostora. Zato bodo še posebej skrbno zbirale, hranile in promovirale knjižnično gradivo, ki je kulturna dediščina oziroma kulturni spomenik.

Medkulturno izmenjavo in toleranco bodo spodbujale z nabavno politiko, ki se odziva na potrebe vsega prebivalstva svojega okolja, organizacijo kulturnih prireditev za pripadnike vseh etničnih skupnosti ter s popularizacijo njihove kulturne ustvarjalnosti.

Strokovno sodelovanje

Nacionalno strokovno združenje povezuje knjižničarje, knjižnice in strokovna društva. Zavzemalo se bo za uveljavitev deklaracij, manifestov in drugih dokumentov knjižničarske stroke v praksi, zato mora prevzeti vidno vlogo v procesih javnega odločanja in enakovredno sodelovati pri sprejemanju družbenih odločitev. Zato si bo prizadevalo za:

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE

- strokovno povezovanje na državnem in mednarodnem nivoju;
- povezovanje in krepitev zavesti o pripadnosti nacionalnemu združenju, ustrezno vrednotenje knjižničarskega dela v družbi, utrjevanje strokovne samozavesti in za uveljavljanje načel etičnega kodeksa, strokovnih standardov in smernic;
- dodeljevanje licenc v knjižničarski stroki, za enotne strokovne nazive in za ustrezno medresorsko usklajenost pri njihovem priznavanju ter za oblikovanje, uveljavljanje in priznavanje novih bibliotekarskih poklicev;
- priznanje združenja kot strokovnega telesa za verifikacijo programov neformalnega izobraževanja knjižničarjev in uporabnikov knjižnic;
- raziskovanje, izobraževanje in publicistično dejavnost na področju knjižničarstva;
- spodbujanje ustvarjalnega dela s podeljevanjem nagrad in priznanj za vrhunske dosežke v stroki;
- uresničevanje sindikalnih pravic knjižničnih delavcev.

Izobraževanje, strokovno spopolnjevanje in raziskovanje

Hiter razvoj stroke, informacijske in komunikacijske tehnologije, nosilcev zapisov informacij in spreminjanje potreb uporabnikov knjižnic zahtevajo stalno strokovno spopolnjevanje zaposlenih v knjižnicah.

Formalno in neformalno izobraževanje ter strokovno spopolnjevanje knjižničarjev bo organizirano tako, da bo spodbujalo znanstvenoraziskovalno delo, sledilo novim znanstvenim in strokovnim spoznanjem, spreminjajoči se vlogi knjižnic v družbi in potrebam po novih znanjih. Zato si bo knjižničarska stroka prizadevala za:

- razvoj takšnega sistema formalnega in neformalnega izobraževanja in strokovnega spopolnjevanja knjižničarjev, ki bo upošteval sodobne mednarodne smernice stroke in potrebe svojega okolja; usklajen bo s potrebami stroke ter vzpodbujal znanstvenoraziskovalno delo;
- vzpodbujanje permanentnega izobraževanja knjižničarjev in njegovo ustrezno vrednotenje pri kariernem razvoju zaposlenih v knjižnicah;
- ustrezen sistem preverjanja usposobljenosti kandidatov za vstop in delo v stroki;
- razvijanje, oblikovanje in izvajanje programov izobraževanja in usposabljanja uporabnikov, zlasti za informacijsko pismenost.

Sodelovanje z okoljem

Prepoznavnost knjižnic v njihovem okolju je predpogoj za uresničevanje njihovega poslanstva. Njihovo delovanje mora biti vseskozi usmerjeno k uporabnikom, hkrati pa morajo čimbolj gospodarno ravnati s svojimi viri in skrbeti za njihovo razpoložljivost tudi v prihodnje. Zato bodo knjižnice:

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE

- v ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV okviru strateškega načrtovanja in vodenja natančno proučile svojo lastno organizacijo in potrebe okolja ter oblikovale ponudbo svojih storitev in izdelkov po meri uporabnikov;
- oblikovale strategije komuniciranja in dobrih odnosov z različnimi javnostmi: z zaposlenimi, matičnimi organizacijami, uporabniki, lokalno in državno upravo, verskimi in političnimi organizacijami, civilno družbo, profesionalnimi združenji, sponzorji in donatorji, poslovnimi partnerji in drugimi;
- javnost informirale o svoji dejavnosti ter tudi s tem ozaveščale okolje o vlogi in pomenu knjižnic za skladen tehnološki in humani razvoj družbe;
- poudarjale koristi, ki jih njihovo delovanje prinaša okolju, in s tem ustvarjale zavest o knjižnicah kot pomembnem dejavniku razvoja humane družbe ter tako dosegle prepoznavno mesto v strateških načrtih in drugih razvojnih dokumentih širše skupnosti in matičnih organizacij;
- s promocijo svoje dejavnosti, ki temelji na uporabniku prijazni knjižnici, ustvarjale pozitivno podobo v javnosti in s tem dosegle podporo pri pridobivanju virov za svoje delovanje.

Upravno politično okolje

Knjižnice morajo delovati kot enakovreden sooblikovalec družbenih sprememb in sodelovati pri razvoju svojega okolja. Vzpostaviti morajo ustrezne oblike in načine vpliva na organe odločanja v okviru upravnih in političnih struktur. Zato si bodo prizadevale:

- da bo knjižnična dejavnost našla ustrezno mesto v nacionalnih in drugih razvojnih programih države ter v načrtih političnih in sindikalnih organizacij;
- za vzpostavitev nadresornega organa na državni ravni, ki bo pristojen za usklajen razvoj slovenskega knjižničnega sistema;
- za vzpostavitev ustreznih služb za knjižnice pri vseh ministrstvih, pristojnih za knjižnice;
- za ustrezno zastopanost knjižničarjev v vseh organih in delovnih telesih, ki usmerjajo in odločajo o razvoju knjižničarstva na državni in lokalni ravni ter v okviru organizacij, v katerih knjižnice delujejo.

Za uresničitev manifesta se bodo knjižničarji, knjižnice in knjižničarska društva povezovali z vsemi organizacijami, združenji in društvi, ki imajo sorodne cilje, predvsem s področja kulture, izobraževanja in znanosti.

Manifest je bil sprejet na skupščini ZBDS dne 17. 09. 2004.